

KOMISJONI DIREKTIIV 2008/61/EÜ,

17. juuni 2008,

millega kehtestatakse tingimused, mille alusel võib teatavaid nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ I–V lisas loetletud kahjulikke organisme, taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid tuua ühendusse või teatavatele ühenduse kaitstavatele aladele või nende piires vedada katsete tegemiseks, teaduslikel eesmärkidel ja sordivalikuks

(kodifitseeritud versioon)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

duse teatavatele kaitstavatele aladele ega neid seal vedada, kui ei ole täidetud selles lisas esitatud erinõuded.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiivi 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 3 lõiget 8, artikli 4 lõiget 5, artikli 5 lõiget 5 ning artikli 13b lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni 26. juuli 1995. aasta direktiivi 95/44/EÜ millega kehtestatakse tingimused, mille alusel võib teatavaid nõukogu direktiivi 77/93/EMÜ I–V lisas loetletud kahjulikke organisme, taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid tuua ühendusse või teatavatele ühenduse kaitstavatele aladele või nende piires vedada katsete tegemiseks, teaduslikel eesmärkidel ja sordivalikuks, ⁽²⁾ on oluliselt muudetud. ⁽³⁾ Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealune direktiiv kodifitseerida.

(2) Vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ sätetele ei või selle direktiivi I ja II lisas loetletud kahjulikke organisme eraldi ega koos selle direktiivi II lisas loetletud asjaomaste taimede või taimsete saadustega tuua ühendusse ega ühenduse teatavatele kaitstavatele aladele ning seal vedades levitada.

(3) Direktiivi 2000/29/EÜ kohaselt ei või selle III lisas loetletud taimi, taimseid saadusi ega muid tooteid tuua ühendusse või selle teatavatele kaitstavatele aladele.

(4) Direktiivi 2000/29/EÜ IV lisas loetletud taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid ei või tuua ühendusse või ühen-

(5) Direktiivi 2000/29/EÜ V lisa B osas loetletud taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid, mis saavad kolmandatest riikidest, võib ühendusse tuua üksnes siis, kui need vastavad selles direktiivis sätestatud standarditele ja nõuetele ning nendega on kaasas ametlik fütosanitaarkaart, mis niisugust vastavust kinnitab, ja kui nende vastavust kõnealustele nõuetele on ametlikult kontrollitud.

(6) Siiski sätestatakse direktiivi 2000/29/EÜ artikli 3 lõikes 8, artikli 4 lõikes 5, artikli 5 lõikes 5 ja artikli 13b lõikes 4, et kõnealuseid eeskirju ei kohaldata niisuguste kahjulike organismide, taimede, taimsete saaduste ja teiste toodete sissetoomise ja veo suhtes, mida kasutatakse katsete tegemiseks, teaduslikel eesmärkidel ja sordivalikuks ühenduse tasandil kindlaks määratud tingimustel.

(7) Seetõttu on tarvis kindlaks määrata tingimused, mida niisuguse sissetoomise ja veo puhul tuleb järgida, et vältida kahjulike organismide levimise ohtu.

(8) Käesolev direktiiv ei mõjuta tingimusi, mis on materjali jaoks sätestatud nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel ⁽⁴⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiviga 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/220/EMÜ, ⁽⁵⁾ ning ühenduse teiste täpsemate sätetega ohustatud looduslike looma- ja taimeliikide ning geneetiliselt muundatud organismide kohta.

(9) Käesoleva direktiiviga ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taimetervise komitee arvamusega.

⁽¹⁾ EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2007/41/EÜ (ELT L 169, 29.6.2007, lk 51).

⁽²⁾ EÜT L 184, 3.8.1995, lk 34. Direktiivi on muudetud direktiiviga 97/46/EÜ (EÜT L 204, 31.7.1997, lk 43).

⁽³⁾ Vaata IV lisa A osa.

⁽⁴⁾ EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 318/2008 (ELT L 95, 8.4.2008, lk 3).

⁽⁵⁾ EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2008/27/EÜ (ELT L 81, 20.3.2008, lk 45).

(10) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud IV lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtaegadega,

j) kolmandast riigist sisseveetava materjali kavandatav ühenduse piiripunkt.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 2

Artikkel 1

1. Liikmesriigid tagavad, et ükskõik milliseks teaduslike eesmärkide või katsete ning sordiaretusega seotud tegevuseks, edaspidi „tegevused”, mis nõuavad direktiivi 2000/29/EÜ artikli 3 lõikes 8, artikli 4 lõikes 5, artikli 5 lõikes 5 ja artikli 13b lõikes 4 loetletud kahjulike organismide, taimede, taimsete saaduste ja muude esemete, edaspidi „materjal”, kasutamist, esitatakse avaldus vastutavatele ametiasutustele enne sellise materjali ühendusse toomist või ühenduses või mõnel selle kaitstud alal transportimist.

2. Lõikes 1 nimetatud taotluses tuleb määratleda vähemalt järgmine teave:

- a) tegevuse eest vastutava isiku nimi ja aadress;
- b) materjali teaduslik nimi või teaduslikud nimed, sealhulgas asjaomane kahjulik organism, kui see on asjakohane;
- c) materjali liik;
- d) materjali kogus;
- e) koht, kust materjal on pärit, ning kolmandast riigist sisetoodud materjali puhul asjakohased dokumentaalsed tõendid;
- f) kavandatud tegevuste kestus, laad ja eesmärk, sealhulgas vähemalt teadusliku eesmärgiga katseteks või sordivalikuks läbiviidava töö kokkuvõte ja spetsifikatsioon;
- g) karantiinis hoidmiseks ja vajaduse korral kontrollimiseks ettenähtud konkreetse koha või kohtade aadress ja kirjeldus;
- h) vastavalt vajadusele esimese ladustamise või istutamise koht, pärast materjali ametlikku vabastamist;
- i) vajaduse korral kavandatav meetod pärast heakskiidetud tegevuse lõpetamist materjali hävitamiseks või töötlemiseks;

1. Liikmesriigid kiidavad artiklis 1 osutatud taotluse vastuvõtmisel asjaomased tegevused heaks, kui on kindlaks tehtud, et I lisa sätestatud tingimused on täidetud.

Liikmesriigid võivad nimetatud heakskiidu igal ajal ära võtta, kui on kindlaks tehtud, et I lisa sätestatud tingimusi enam ei täideta.

2. Pärast lõikes 1 nimetatud tegevuste heakskiitmist lubab liikmesriik tuua taotluses osutatud materjali liikmesriiki või selle asjaomastele kaitstud aladele või seda seal vedada, tingimusel et kõnealuse materjaliga on kõikidel juhtudel kaasas volikirja katseteks, teaduslikeks eesmärkideks ja sordiaretuseks ettenähtud kahjulike organismide, taimede, taimsete saaduste või muude toodete sisetoomiseks või veoks (edaspidi „volikirja”) ning et see vastab II lisa esitatud näidisele ning on välja antud selle liikmesriigi vastutava ametiasutuse poolt, kus tegevused läbi viiakse; ja

a) ühendusest pärit materjali puhul:

i) kui päritolukohaks on teine liikmesriik, on päritoluliikmesriik volikirja ametlikult kinnitanud materjali veoks karantiinitingimustes, ja

ii) direktiivi 2000/29/EÜ V lisa A osas loetletud taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega on samuti kaasas taimepass, mis on välja antud vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artiklile 10 selle direktiivi artikli 6 kohaselt läbiviidud kontrolli alusel vastavuse kohta selles direktiivis sätestatud nõuetele, v.a nõuded mis tahes kahjulike organismide kohta, mille puhul on tegevused heaks kiidetud käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu alusel. Taimepassi tehakse järgmine kanne: „Käesolevat materjali veetakse direktiivi 2008/61/EÜ alusel”.

Juhul kui karantiinis hoidmiseks ettenähtud konkreetne koht või kohad asuvad teises liikmesriigis, annab taimepassi väljaandmise eest vastutav liikmesriik taimepassi välja üksnes teabe põhjal, mis käsitleb tegevuste heakskiitmise eest vastutavalt liikmesriigilt saadud käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud heakskiitu, ning üksnes siis, kui kinnitatakse, et materjali veo ajal kohaldatakse karantiinitingimusi; ning

b) kolmandast riigist sissetoodud materjali puhul:

i) tagavad liikmesriigid, et volikiri materjali päritolukoha kohta on välja antud asjakohaste dokumentaalsete tõendite alusel, ja

ii) direktiivi 2000/29/EÜ V lisa B osas loetletud taimede, taimsete saaduste ja muude toodetega on samuti kaasas fütosanitaarsertifikaat, mis on välja antud päritoluriigis vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 13 lõikele 1 selle direktiivi artikli 6 kohaselt läbiviidud kontrolli alusel vastavuse kohta selles direktiivis sätestatud nõuetele, v.a nõuded mis tahes kahjulike organismide kohta, mille puhul on tegevused heaks kiidetud käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu alusel.

Sertifikaati tehakse lahtrisse „Lisadeklaratsioon” järgmine kanne: „Käesolev materjal imporditakse direktiivi 2008/61/EÜ alusel.” Vajaduse korral määratletakse ka asjakohane kahjulik organism või asjaomased kahjulikud organismid.

Kõikidel juhtudel tagavad liikmesriigid, et materjali hoitakse nimetatud sissetoomise või veo ajal karantiinitingimustes ning et see veetakse otse ja viivitamata taotluses märgitud kohta või kohtadesse.

3. Vastutav ametiasutus jälgib heakskiidetud tegevusi ja tagab, et:

a) karantiinis hoidmise tingimused ja muud vastavalt I lisale määratletavad üldtingimused on täidetud kogu tegevuste sooritamise ajal, kontrollides õigel ajal tööruume ja tegevusi;

b) sätestatud menetlused kohaldatakse vastavalt heakskiidetud tegevuste tüübile järgnevalt:

i) karantiinist vabastamiseks ettenähtud taimede, taimsete saaduste ja muude toodete puhul:

— taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid ei vabastata ilma vastutava ametiasutuse loata, edaspidi „ametlik

vabastamine”. Enne ametlikku vabastamist kohaldatakse taimede, taimsete saaduste ja muude toodete suhtes karantiinimeetmeid, sealhulgas katsete tegemist, ning need peavad olema tunnistatud vabaks mis tahes kahjulikest organismidest, välja arvatud organismid, mis esinevad ühenduses ega ole direktiivis 2000/29/EÜ nimetatud;

— karantiinimeetmed, sealhulgas katsete tegemine, teostatakse selle asutuse või mis tahes muu ametlikult heakskiidetud asutuse teadusliku väljaõppega töötajate poolt ja viiakse läbi vastavalt käesoleva direktiivi III lisas nende taimede, taimsete saaduste ja muude toodete jaoks kehtestatud sätetele;

— kõik taimed, taimsed saadused ja muud tooted, mille puhul on selliseid meetmeid kasutades leitud, et need ei ole vabad esimeses taandes määratletud kahjulikest organismidest, ning kõik muud taimed, taimsed saadused ja muud tooted, millega need on kokku puutunud või mis võivad olla saastunud, hävitatakse või kohaldatakse nende suhtes asjakohast töötlust või karantiinimeetmeid, mille eesmärgiks on asjakohaste kahjulike organismide hävitamine; vastavalt kohaldatakse punkti ii teise lõigu sätteid;

ii) mis tahes muu materjali (sealhulgas kahjulikud organismid) puhul heakskiidetud tegevuse läbiviimise lõppedes ning kogu materjali puhul, mis leitakse olevat tegevuse kestel saastunud:

— materjal (sealhulgas kahjulikud organismid ja mis tahes saastunud materjal) ning kõik muud taimed, taimsed saadused ja muud tooted, mis on materjaliga kokku puutunud või mis on võinud saastuda, hävitatakse, steriliseeritakse või töödeldakse vastutava ametiasutuse poolt määrataval muul viisil, ja

— tööruumid ja rajatised, milles kõnealuseid tegevusi läbi viidi, steriliseeritakse või puhastatakse muul vastutava ametiasutuse poolt määrataval viisil;

c) materjali mis tahes saastumisest direktiivis 2000/29/EÜ loetletud kahjulike organismidega või mis tahes muude kahjulike organismidega, mida vastutav ametiasutus peab ühendusele ohtlikeks ja mis on avastatud tegevuse käigus, teatab tegevuste eest vastutav isik viivitamata vastutavale ametiasutusele, samuti teatab ta kõigist asjaoludest, mille on põhjustanud selliste organismide pääsemine keskkonda.

4. Liikmesriigid tagavad, et tegevuste suhtes, mille puhul kasutatakse direktiivi 2000/29/EÜ III lisas loetletud taimi, taimseid saadusi ja muid tooteid, mis ei ole hõlmatud käesoleva direktiivi III lisa I, II ja III jao A osaga, kohaldatakse asjakohaseid karantiinimeetmeid, sealhulgas katsete läbiviimist. Nendest karantiinimeetmetest teatatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele. Kui vajalikud tehnilised andmed on kättesaadavad, lõpetatakse selliste karantiinimeetmete üksikasjade väljatöötamine ja need lisatakse käesoleva direktiivi III lissasse.

Artikkel 3

1. Enne iga aasta 1. septembrit saadavad liikmesriigid komisjonile ja teistele liikmesriikidele käesoleva direktiivi alusel eelneval ühe aasta pikkusel 30. juunil lõppeval ajavahemikul sissetoodud ja veetud materjalide kogused ning teavitavad sellise materjali mis tahes saastumisest kahjulike organismidega, mis on samal ajavahemikul kindlaks tehtud karantiinimeetmete alusel, sealhulgas III lisa alusel läbiviidavad katsed.

2. Liikmesriigid teevad haldusalast koostööd käesoleva direktiivi alusel heakskiidetud tegevuste jaoks kehtestatud karantiinitingimuste ja -meetmete üksikasjade sätestamise osas direktiivi 2000/29/EÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt asutatud või määratud ametiasutuste kaudu.

Artikkel 4

Liikmesriigid edastavad komisjonile viivitamata siseriiklike õigusaktide teksti, mis nad käesoleva direktiiviga reguleeritavas

valdkonnas vastu võtavad. Komisjon teavitab sellest teisi liikmesriike.

Artikkel 5

Direktiiv 95/44/EÜ, mida on muudetud IV lisa A osas loetletud direktiiviga, tunnistatakse kehtetuks; see ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud IV lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtaegadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile kooskõlas V lisa esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 6

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 17. juuni 2008

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

I LISA

1. Käesoleva direktiivi artikli 2 lõike 1 eesmärkide saavutamiseks kohaldatakse järgmisi üldtingimusi:
 - nende tegevuste laadi ja eesmärgi, mille jaoks materjal sisse toodi või mille jaoks seda veetakse, peab hindama vastutav ametiasutus ja leidma need olevat kooskõlas direktiivis 2000/29/EÜ sätestatud katsete, teaduslike eesmärkide ja sordivaliku mõistega;
 - vastutav ametiasutus kontrollib kohas või kohtades, kus tegevused läbi viiakse, kas tööruumide ja rajatiste karantiinis hoidmise tingimused vastavad punkti 2 sätetele, ning kiidab need heaks;
 - vastutav ametiasutus piirab materjali kogust määrani, mis on heaks kiidetud tegevuste jaoks küllaldane ning mis mingil juhul ei tohi ületada kindlaks määratud koguseid, mida on võimalik tööruumides karantiinis hoida;
 - vastutav ametiasutus kontrollib tegevusi teostatavate töötajate teaduslikku ja tehnilist kvalifikatsiooni ning kiidab selle heaks.
2. Punkti 1 kohaldamisel peavad tegevuse läbiviimise kohas või kohtades asuvate tööruumide ja rajatiste karantiinis hoidmise tingimused olema piisavad, et tagada materjali ohutu käitlemine sellisel viisil, et kõiki asjakohaseid kahjulikke organisme hoitakse isoleerituna ning puudub oht kõnealuste kahjulike organismide levikuks. Iga taotluses märgitud tegevuse puhul määrab vastutav ametiasutus karantiinis hoitava kahjuliku organismi levikuohu, võttes arvesse materjali tüüpi ning kavandatud tegevust, samuti kahjuliku organismi bioloogiat, levimise viisi, mõju keskkonnale ja muid asjakohaseid tegureid, mis on seotud asjaomase materjali ohuga. Ohu hindamiste tulemuste põhjal sätestab vastutav ametiasutus vajaduse korral:
 - a) tööruumide, rajatiste ja töövõtete puhul järgmised karantiinimeetmed:
 - füüsiline isoleerimine kõigist muudest taimedest/kahjulike organismidega saastunud materjalidest, sealhulgas ümbritsevate alade taimkatte kontrolli arvestamine;
 - tegevuste eest vastutava kontaktisiku määramine;
 - piiratud juurdepääs tööruumidele ja rajatistele ja vajaduse korral ümbritsevatele aladele üksnes töötajatele, kellel on vastav luba;
 - tööruumide ja rajatiste asjakohane identifitseerimine, märkides tegevuse tüüpi ja vastutava isiku;
 - sooritatud tegevuste registri ja töömenetluste käsiraamatu pidamine, sealhulgas menetlused, mida kohaldatakse kahjulike organismide karantiinis hoidmisest vabastamisel;
 - asjakohased turva- ja häiresüsteemid;
 - asjakohased tõrjeabinõud, et hoida ära kahjulike organismide rajatistesse viimine ja seal levimine;
 - kontrollitavad menetlused materjalist proovide võtmiseks ja materjali vedamiseks tööruumide ja rajatiste vahel;
 - vajaduse korral jäätmete, pinnase ja vee kontrollitav kõrvaldamine;
 - töötajate, rajatiste ja seadmete hügieeni tagamise ja desinfitseerimise asjakohane ja vahendid;
 - asjakohased meetmed ja tööruumid katsematerjali kõrvaldamiseks,
 - tööruumide ja menetluste (sealhulgas katsete tegemine) asjakohane indekseerimine, ja

- b) täiendavad karantiinimeetmed vastavalt kasutatavale materjalitüübile eriomasele bioloogiale ja epidemioloogiale ning heakskiidetud tegevusele,
- säilitamine tööruumides, millesse töötajad pääsevad sisse läbi kaksikukse;
 - säilitamine alarõhu all;
 - säilitamine põgenemiskindlates mahutites, millel on asjakohane ava suurus ja muud tõkked, nt veetõke lestade jaoks, suletud pinnasemahutid ümarusside jaoks, elektrilised putukapüünised;
 - säilitamine eraldi teistest kahjulikest organismidest ja materjalidest, nt viirust sisaldavast väetisest, peremeesmaterjalist;
 - aretusmaterjali säilitamine juhtimisseadmetega varustatud valikupuurides;
 - kahjulike organismide ristamise vältimine piirkonnale omaste tüvede või liikidega;
 - kahjulike organismide püsikultuuride vältimine;
 - säilitamine tingimustes, mis rangelt kontrollivad kahjulike organismide paljunemist, nt niisugustes keskkonningimustes, kus diapausi ei esine;
 - säilitamine viisil, mille puhul ei saa esineda levikut diasporide kaudu, nt tuleks vältida õhuvoolusid;
 - menetlused kahjulike organismide kultuuride parasiitidest ja teistest kahjulikest organismidest puhtuse kontrollimiseks;
 - asjakohased materjali kontrolliprogrammid võimalike vektorite kõrvaldamiseks;
 - *in vitro* tegevuste puhul materjali käitlemine steriilsetes tingimustes: labori varustamine aseptiliste menetluste kasutamiseks;
 - vektorite kaudu levivate kahjulike organismide säilitamine niisugustes tingimustes, et levik vektorite kaudu oleks välistatud, nt kontrollitav ava suurus, pinnase isoleerimine;
 - hooajaline isoleerimine tagamaks, et tegevused viiakse läbi väikese fütosanitaarohuga ajavahemikel.
-

II LISA

Näidisvolikiri katseteks, teaduslikel eesmärkidel ja sordivalikuks ettenähtud kahjulike organismide, taimede, taimsete saaduste ja muude toodete sissetoomiseks ja/või veaks

EUROOPA ÜHENDUSED

VOLIKIRI

1. Kausbasaatja nimi ja aadress/Päritoluriigi taimekaitseorganisatsioon	Volikiri katseteks, teaduslikel eesmärkidel ja sordivalikuks ettenähtud kahjulike organismide, taimede saaduste ja muude toodete sissetoomiseks ja/või veaks (välja antud direktiivi 2008/61/EÜ alusel)	
2. Heakskiidetud tegevuse eest vastutava isiku nimi ja aadress		
4. Karantiinis hoidmiseks ettenähtud koha või kohtade aadress(id) ja kirjeldus(ed)	5. Päritolukoht (kolmandast riigist pärit materjalile lisatud dokumentaalsed tõendid)	
7. Kolmandast riigist sissetoodud materjali deklareeritud piiriületuspunkt	6. Taimepassi number: või fütosanitaarsertifikaadi number:	
8. Materjali (sh asjaomaste kahjulike organismide) teaduslik nimetus		9. Materjali kogus
10. Materjali tüüp		
11. Lisadeklaratsioon Käesolev materjal tuuakse ühenduse/veetakse ühenduses ⁽¹⁾ the direktiivi 2008/61/EÜ alusel (1) Mittevajalik maha tõmmata.		
12. Lisateave		
13. Materjali päritoluliikmesriigi vastutava ametiasutuse kinnitus Kinnitamise koht: Kuupäev: Volitatud ametniku nimi ja allkiri:	14. Välja andnud vastutava ametiasutuse pitser Väljaandmise koht: Kuupäev: volitatud ametniku nimi ja allkiri:	

III LISA

**KARANTIINIST VABASTAMISEKS ETTE NÄHTUD TAIMEDE, TAIMSETE SAADUSTE JA MUUDE TOODETE
KARANTIINIMEETMED, SEALHULGAS KATSETE TEGEMINE**

A OSA

Teatavate direktiivi 2000/29/EÜ III lisas loetletud taimede, taimsete saaduste ja muude toodete puhul

I jagu: Liikide *Citrus L.*, *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.* ja nende hübriidide taimed, v.a viljad ja seemned

1. Taimse materjali suhtes kohaldatakse vajaduse korral asjakohaseid ravimenetlusi, nagu on sätestatud FAO/IPGRI tehnilistes suunistes.
2. Pärast punktis 1 nimetatud ravimenetluste tegemist kohaldatakse taimse materjali suhtes täies ulatuses indekseerimismenetlusi. Kogu taimset materjali, sh indikaartaimi hoitakse heakskiidetud tööruumides I lisas sätestatud karantiinitingimuste kohaselt. Taimset materjali, mis kavatakse ametlikuks vabastamiseks heaks kiita, hoitakse tavalisele vegetatsiooniperioodile omastes tingimustes ning selle suhtes kohaldatakse saabumisel ja hiljem asjakohasel ajal indekseerimisperioodi jooksul visuaalset vaatlust kahjulike organismide (sealhulgas kõigi direktiivis 2000/29/EÜ loetletud asjakohaste kahjulike organismide) märkide ja sümptomite avastamiseks.
3. Punkti 2 kohaldamisel indekseeritakse taimne materjal kahjulike organismide suhtes (testitud ja identifitseeritud) järgmise korra kohaselt.
 - 3.1. Katsete tegemisel kasutatakse asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaartaimi (sh *Citrus sinensis* (L.) Osbeck, *C. aurantifolia* Christm. Swing, *C. medica* L., *C. reticulata* Blanco ja *Sesamum* L.), et avastada vähemalt järgmisi kahjulikke organisme:
 - a) *Citrus greening bacterium*;
 - b) *Citrus variegated chlorosis*;
 - c) *Citrus mosaic virus*;
 - d) *Citrus tristeza virus* (kõik isolaadid);
 - e) *Citrus vein enation woody gall*;
 - f) *Leprosis*;
 - g) *Naturally spreading psorosis*;
 - h) *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli & Gikashvili;
 - i) *Satsuma dwarf virus*;
 - j) *Spiroplasma citri* Saglio *et al.*;
 - k) *Tatter leaf virus*;
 - l) *Witches' broom* (MLO);
 - m) *Xanthomonas campestris* (kõik *Citrus*ele patogeensed tüved).
 - 3.2. Niisuguste haiguste puhul nagu närbumistõbi ja sellele sarnased haigused, mille jaoks ei ole lühiajalisi indekseerimismenetlusi, tuleb saabumisel taimse materjali suhtes kohaldada meristeammeetodit steriilses kultuuris kasvatatud seemikalusel, nagu on sätestatud FAO/IPGRI tehnilistes suunistes, ning saadud taimede suhtes kohaldada punktis 1 nimetatud ravimenetlusi.

4. Taimse materjaliga, mille suhtes kohaldatakse punktis 2 osutatud visuaalset vaatlust ja millel täheldatakse kahjulike organismide märke ja sümptomeid, viiakse läbi uuringud (sealhulgas vajaduse korral katsete tegemine), et nii palju kui võimalik määrata kindlaks need kahjulikud organismid, mis kõnealuseid märke ja sümptomeid põhjustavad.

II jagu: Istutamiseks ettenähtud liikide *Cydonia* Mill., *Malus* Mill., *Prunus* L. ja *Pyrus* L. ning nende hübriidide ja liigi *Fragaria* L. taimed, v.a seemned

1. Taimse materjali suhtes kohaldatakse vajaduse korral asjakohaseid ravimenetlusi, nagu on sätestatud FAO/IPGRI tehnilistes suunistes.
2. Pärast punktis 1 nimetatud ravimenetluste tegemist kohaldatakse taimse materjali suhtes täies ulatuses indekseerimisenetlusi. Kogu taimset materjali, sealhulgas indikaatortaimi hoitakse heakskiidetud tööruumides I lisas sätestatud karantiinitingimuste kohaselt. Taimset materjali, mis kavatakse ametlikuks vabastamiseks heaks kiita, hoitakse tavalisele vegetatsiooniperioodile omastes tingimustes ning selle suhtes kohaldatakse saabumisel ja hiljem asjakohasel ajal indekseerimisperioodi jooksul visuaalset vaatlust kahjulike organismide (sealhulgas kõigi direktiivis 2000/29/EÜ loetletud asjakohaste kahjulike organismide) märkide ja sümptomite avastamiseks.
3. Punkti 2 kohaldamisel indekseeritakse taimne materjal kahjulike organismide suhtes (testitud ja identifitseeritud) järgmise korra kohaselt:
 - 3.1. Liigi *Fragaria* L. puhul kasutatakse sõltumata taimse materjali päritoluriigist katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi (*Fragaria vesca*, *F. virginiana* ja *Chenopodium* spp.), et avastada vähemalt järgmisi kahjulikke organisme:
 - a) *Arabis mosaic virus*;
 - b) *Raspberry ringspot virus*;
 - c) *Strawberry crinkle virus*;
 - d) *Strawberry latent „C” virus*;
 - e) *Strawberry latent ringspot virus*;
 - f) *Strawberry mild yellow edge virus*;
 - g) *Strawberry vein banding virus*;
 - h) *Strawberry witches' broom mycoplasma*;
 - i) *Tomato black ring virus*;
 - j) *Tomato ringspot virus*;
 - k) *Colletotrichum acutatum* Simmonds;
 - l) *Phytophthora fragariae* Hickman var *fragariae* Wilcox & Duncan;
 - m) *Xanthomonas fragariae* Kennedy & King.

3.2. Liigi *Malus* Mill puhul:

- i) kui taimne materjal on pärit riigist, mis teadaolevalt ei ole vaba mõnest järgmisest kahjulikust organismist:
 - a) *Apple proliferation mycoplasma* või
 - b) *Cherry rasp leaf virus (American)*,

kasutatakse katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi, et avastada asjakohaseid kahjulikke organisme, ning

ii) sõltumata taimse materjali päritoluriigist, kasutatakse katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi, et avastada vähemalt järgmised kahjulikud organismid:

- a) *Tobacco ringspot virus*;
- b) *Tomato ringspot virus*;
- c) *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.

3.3. Liigi *Prunus* L. korral vastavalt vajadusele kõikide *Prunuse* liikide puhul:

i) kui taimne materjal on pärit riigist, mis teadaolevalt ei ole vaba mõnest järgmisest kahjulikust organismist:

- a) *Apricot chlorotic leafroll mycoplasma*;
- b) *Cherry rasp leaf virus* (American) või
- c) *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.) Young et al.,

kasutatakse katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi, et avastada asjakohaseid kahjulikke organisme, ning

ii) sõltumata taimse materjali päritoluriigist, kasutatakse katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi, et avastada vähemalt järgmised kahjulikud organismid:

- a) *Little cherry pathogen* (mujalt kui Euroopast pärit isolaadid);
- b) *Peach mosaic virus* (American);
- c) *Peach phony rickettsia*;
- d) *Peach rosette mosaic virus*;
- e) *Peach rosette mycoplasma*;
- f) *Peach X-disease mycoplasma*;
- g) *Peach yellows mycoplasma*;
- h) *Plum line pattern virus* (American);
- i) *Plum pox virus*;
- j) *Tomato ringspot virus*;
- k) *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye.

3.4. Liikide *Cydonia* Mill. ja *Pyrus* L. puhul kasutatakse taimse materjali päritoluriigist sõltumata katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi, et avastada vähemalt järgmised kahjulikud organismid:

- a) *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.;
- b) *Pear decline mycoplasma*.

4. Taimse materjaliga, mille suhtes kohaldatakse punktis 2 osutatud visuaalset vaatlust ja millel täheldatakse kahjulike organismide märke ja sümptomeid, viiakse läbi uuringud (sealhulgas vajaduse korral katsete tegemine), et nii palju kui võimalik määrata kindlaks need kahjulikud organismid, mis kõnealuseid märke ja sümptomeid põhjustavad.

III jagu: Liigi Vitis L. taimed, v.a viljad

1. Taimse materjali suhtes kohaldatakse vajaduse korral asjakohaseid ravimenetlusi, nagu on sätestatud FAO/IPGRI tehnilistes suunistes.
2. Pärast punktis 1 nimetatud ravimenetluste tegemist kohaldatakse taimse materjali suhtes täies ulatuses indekseerimisenetlusi. Kogu taimset materjali, sealhulgas indikaatortaimi, hoitakse heakskiidetud tööruumides I lisas sätestatud karantiinitingimustes. Taimset materjali, mis kavatakse ametlikuks vabastamiseks heaks kiita, hoitakse tavapärasele vegetatsiooniperioodile omastes tingimustes ning selle suhtes kohaldatakse saabumisel ja hiljem asjakohasel ajal indekseerimisperioodi jooksul visuaalset vaatlust kahjulike organismide (sealhulgas kahjuri *Daktulosphaira vitifoliae* (Fitch) ja kõigi direktiivis 2000/29/EÜ loetletud asjakohaste kahjulike organismide) märkide ja sümptomite avastamiseks.
3. Punkti 2 kohaldamisel indekseeritakse taimne materjal kahjulike organismide suhtes (testitud ja identifitseeritud) järgmise korra kohaselt:
 - 3.1. Kui taimne materjal on pärit riigist, mis teadaolevalt ei ole vaba mõnest järgmisest kahjulikust organismist:
 - i) *Ajinashika disease*

Katsete tegemisel kasutatakse asjakohaseid laboratoorseid meetodeid. Negatiivse tulemuse puhul indekseeritakse taimne materjal viinamarjasordile „Koshu” ja hoitakse vähemalt kahe järgmise vegetatsiooniperioodi vältel vaatluse all.
 - ii) *Grapevine stunt virus*

Katsete tegemisel kasutatakse asjakohaseid indikaatortaimi, sealhulgas viinamarjasorti „Campbell Early”, ja hoitakse ühe aasta jooksul vaatluse all.
 - iii) *Summer mottle*

Katsete tegemisel kasutatakse asjakohaseid indikaatortaimi, sealhulgas viinamarjasorte „Sideritis”, „Cabernet-Franc” ja „Mission”.
 - 3.2. Sõltumata taimse materjali päritoluriigist, kasutatakse katsete tegemisel asjakohaseid laboratoorseid meetodeid ning vajaduse korral indikaatortaimi, et avastada vähemalt järgmised kahjulikud organismid:
 - a) *Blueberry leaf mottle virus*;
 - b) *Grapevine Flavescence dorée MLO* ja teised *grapevine yellows* viirused;
 - c) *Peach rosette mosaic virus*;
 - d) *Tobacco ringspot virus*;
 - e) *Tomato ringspot virus* (tüvi *yellow vein* ja teised tüved);
 - f) *Xylella fastidiosa* (Well & Raju);
 - g) *Xylophilus ampelinus* (Panagopoulos) Willems *et al.*
4. Taimse materjaliga, mille suhtes kohaldatakse punktis 2 osutatud visuaalset vaatlust ja millel täheldatakse kahjulike organismide märke ja sümptomeid, viiakse läbi uuringud (sealhulgas vajaduse korral katsete tegemine), et nii palju kui võimalik määrata kindlaks need kahjulikud organismid, mis kõnealuseid märke ja sümptomeid põhjustavad.

IV jagu: Istutamiseks ettenähtud Solanum L. võsundeid või mugulaid moodustavad liikide taimed või nende hübriidid

1. Taimematerjal allutatakse vastavalt vajadusele FAO/IPGRI tehnilises juhendis ette nähtud ravimenetlusele.

2. Pärast punktis 1 ette nähtud ravimenetluste läbiviimist viiakse kõigil taimematerjali ühikutel läbi testmenetlused. Kogu taimematerjali, k.a testitavat materjali tuleb hoida heakskiidetud tingimustes vastavalt I lisa sätestatud karantiinireeglitele. Ametlikuks maalelubamiseks mõeldud taimi hoitakse testmenetluste läbiviimise ajal normaalsetes kasvutingimustes ning neid jälgitakse regulaarselt, tuvastamaks kõikide direktiivis 2000/29/EÜ loetletud asjakohaste kahjulike organismide ja *potato yellow vein disease*'i sümptomite ning märkide võimalikku ilmnenemist.

3. Punktis 2 sätestatud testmenetlused peavad järgima punkti 5 tehnilisi nõudeid selleks, et määrata kindlaks vähemalt järgmiste kahjulike organismide esinemine:

— B a k t e r i d

a) *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann *et* Kotthoff) Davis *et al*;

b) *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi *et al*.

— Viirused ja viiruselaadsed organismid;

a) *Andean potato latent virus*;

b) *Potato black ringspot virus*;

c) *Potato spindle tuber viroid*;

d) *Potato yellowing alfamovirus*;

e) *Potato virus T*;

f) *Andean potato mottle virus*;

g) Üldlevinud kartuliviirused A, M, S, V, X ja Y (k.a. Y^o, Yⁿ ja Y^c) ja keerdlehisus.

Kartuli bioloogilise seemne puhul viiakse siiski läbi testmenetlused vähemalt punktides a ja e toodud viiruste ja viiruselaadsete organismide kindlakstegemiseks.

4. Punktis 2 sätestatud vaatlustele allutatud taimematerjalil kahjulike organismide esinemise sümptomite ja märkide ilmnenemisel tuleb neid uurida ja vajaduse korral testida, et võimalikult täpselt märke ja sümptomeid põhjustavad organismid kindlaks teha.

5. Punktis 3 viidatud tehniliste sätete sisu on järgmine:

— B a k t e r i d

1. Mugulate puhul võetakse proovid kõigist proovipartii mugulate basaalistest tippudest. Proovipartii standard-suurus on 200 mugulat. Siiski saab sama protseduuri kohaldada ka juhul, kui proovis on vähem kui 200 mugulat.

2. Noorte taimede ja pistikute, k.a mikrotaimede puhul tuleb proov võtta varre alumisest osast või juurtest, kui see on asjakohane.

3. Järgmise põlvkonna mugulate või mugulaid mitte moodustavate taimede puhul varre alaosa testimise puhul soovitatakse taimel pärast punktides 1 ja 2 sätestatud teste lasta läbida üks normaalne kasvutsükkel.

4. Punktis 1 mainitud materjalil *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann *et* Kotthoff) Davis *et al*. haigustekitajate kindlakstegemiseks kasutatakse nõukogu direktiivi 93/85/EMÜ ⁽¹⁾ I lisa sätestatud ühenduse testimismeetodit. Seda testi võib kasutada ka punktis 2 sätestatud materjali puhul.

5. Punktis 1 mainitud materjali puhul saab haigustekitaja *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi *et al*. ühenduse ametlikuks testimismeetodiks nõukogu direktiivi 98/57/EÜ ⁽²⁾ II lisa sätestatud testimismeetod. Seda testi võib kasutada ka punktis 2 sätestatud materjali puhul.

⁽¹⁾ EÜT L 259, 18.10.1993, lk 1. Direktiivi on muudetud komisjoni direktiiviga 2006/56/EÜ (ELT L 182, 4.7.2006, lk 1).

⁽²⁾ ELT L 235, 21.8.1998, lk 1. Direktiivi on muudetud komisjoni direktiiviga 2006/63/EÜ (ELT L 206, 27.7.2006, lk 36).

— Viirused ja viiruselaadsed organismid, v.a *potato spindle tuber viroid*

1. Taimematerjalile (mugulad, noored taimed ja pistikud, k.a mikrotaimed) tuleb teha vähemalt üks seroloogiline test kõigi nimekirjas loetletud kahjulike organismide tuvastamiseks, v.a *potato spindle tuber viroid*. Test sooritatakse kas õitsemise ajal või vahetult enne õitsemist ja negatiivse tulemuse andnud materjali puhul viiakse läbi lisatestimine indikaatoritaimede abil. Keerdlehisuse tuvastamiseks tehakse kaks seroloogilist testi.
2. Bioloogilise seemne puhul on miinimumnõudeks seroloogiline test või kui seroloogiline test pole võimalik, siis indikaatoritaimedega test. Ülimalt soovitatav on teatud osa negatiivsete tulemuste uuesti testimine ning kaheldavate tulemuste korral erineva meetodi abil uuesti testimine.
3. Punktis 1 ja 2 sätestatud seroloogilisteks ja bioloogilisteks testideks võetakse proovid vähemalt varre kahest kohast, sh võetakse üks noor väljaarenenud leht varre tipust ja üks vanem leht varre keskosast. Võimaliku mitesüsteemse infektsiooni esinemise kindlaksmääramiseks võetakse igast varrest proov. Seroloogilisteks testideks võetud proove ei tohi omavahel segada, v.a juhul, kui konkreetse meetodis on segamisvahekord ette nähtud. Siiski võib samalt varrelt võetud lehtedest panna kokku ühe proovi iga taime kohta. Bioloogiliste testide korral võib kokku panna maksimaalselt viis taime vähemalt kahe indikaatoritaimede inokuleerimiseks.
4. Punktis 1 ja 2 sätestatud bioloogilisteks testideks kasutatakse Euroopa ja Vahemere maade taimekaitseorganisatsiooni (EPPO) nimekirjas sisalduvaid indikaatoritaimi või muid ametlikult heaks kiidetud indikaatoritaimi, mille puhul on tõestatud, et nad sobivad viiruste diagnoosimiseks.
5. Karantiinist vabastatakse vaid otseselt testitud materjal. Silmade testimise puhul vabastatakse karantiinist ainult silmast kasvatatud järgmine põlvkond. Mugulaid ei vabastata karantiinist, vältimaks võimalikke probleeme mitesüsteemsete nakkustega.

— *Potato spindle tuber viroid*

1. Igasuguse materjali korral testitakse kasvuhoones kasvatatavaid taimi niipea, kui nad on juurdunud, kuid enne õitsemist ja tolmlmist. Mugulate võrsete/*in vitro* taimede/seemikute teste loetakse vaid esialgseteteks testideks.
2. Prooviks võetakse üks täiesti väljaarenenud leht taime iga varre tipust.
3. Testimiseks mõeldud materjali kasvatatakse vähemalt 18 °C (eelistatavalt üle 20 °C) juures ja vähemalt 16 tunni pikkuse päevaga.
4. Testimisenetlusena kasutatakse kas radioaktiivset või mitteradioaktiivset c-DNA või RNA hübridisatsiooni, pööratud poliüakrüülamiidgeel-elektroforeesi (hõbeindikaatoriga) või RT-PCRi.
5. Hübridisatsiooni, pööratud poliüakrüülamiidgeel-elektroforeesi puhul võib maksimaalselt koos testida viit taime. Rohkemate taimede koos testimist tuleb eraldi põhjendada.

B OSA

Direktiivi 2000/29/EÜ II ja IV lisas loetletud taimede, taimsete saaduste ja muude toodete jaoks

1. Ametlikud karantiinimeetmed hõlmavad nõuetekohast kontrolli või katsete tegemist direktiivi 2000/29/EÜ I ja II lisas loetletud asjakohaste kahjulike organismide puhul ning need viiakse läbi vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ IV lisas sätestatud erinõuetele. Nende erinõuete suhtes kasutatakse karantiinimeetmetena direktiivi 2000/29/EÜ IV lisas sätestatud meetodit või muid samaväärseid ametlikult heaks kiidetud meetmeid.
2. Vastavalt punkti 1 sätetele peavad taimed, taimsed saadused ja muud tooted olema vabad asjakohastest kahjulikest organismidest, mis on direktiivi 2000/29/EÜ I, II ja IV lisas nende taimede, taimsete saaduste ja muude toodete puhul nimetatud.

IV LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatusega

(viidatud artiklis 5)

Komisjoni direktiiv 95/44/EÜ

(EÜT L 184, 3.8.1995, lk 34)

Komisjoni direktiiv 97/46/EÜ

(EÜT L 204, 31.7.1997, lk 43)

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajad

(viidatud artiklis 5)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtaeg
95/44/EÜ	1. veebruar 1996
97/46/EÜ	1. jaanuar 1998

V LISA

Vastavustabel

Direktiiv 95/44/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõike 2 sissejuhatav lause	Artikli 1 lõike 2 sissejuhatav lause
Artikli 1 lõike 2 esimene taane	Artikli 1 lõike 2 punkt a
Artikli 1 lõike 2 teine taane	Artikli 1 lõike 2 punkt b
Artikli 1 lõike 2 kolmas taane	Artikli 1 lõike 2 punkt c
Artikli 1 lõike 2 neljas taane	Artikli 1 lõike 2 punkt d
Artikli 1 lõike 2 viies taane	Artikli 1 lõike 2 punkt e
Artikli 1 lõike 2 kuues taane	Artikli 1 lõike 2 punkt f
Artikli 1 lõike 2 seitsmes taane	Artikli 1 lõike 2 punkt g
Artikli 1 lõike 2 kaheksas taane	Artikli 1 lõike 2 punkt h
Artikli 1 lõike 2 üheksas taane	Artikli 1 lõike 2 punkt i
Artikli 1 lõike 2 kümnes taane	Artikli 1 lõike 2 punkt j
Artiklid 2 ja 3	Artiklid 2 ja 3
Artikli 4 lõige 1	—
Artikli 4 lõige 2	Artikkel 4
—	Artikkel 5
Artikkel 5	Artikkel 6
Artikkel 6	Artikkel 7
I, II ja III lisa	I, II ja III lisa
—	IV lisa
—	V lisa